

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum Unicum eodem Titulo in sexto. Consuetudinem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

DD. *Abb. in cit. c. ex parte n. 2. Imolan. 1. cum Gl. v. decem annorum*, quod per solam absentiam, quamvis longam, seu decem annorum, beneficiarius non censetur habere beneficium pro derelicto, seu ei renuntiare, atque ideo opus est, ut prius citetur, quam ei auferatur, & alteri conferatur. Et hoc quidem semper tutius est, ut fiat. Interim verò negari non potest, sicuti propter longam absentiam, ac desertionem rei suae, spectatis circumstantiis, ceteri potest aliquis eam pro derelicta habere, ita etiam, & quidem magis de beneficiis Ecclesiasticis iudicandum esse, quippe cum ea diu desertam esse non debeant. Ad Confirmationem respondetur, contrarium esse verum, videlicet, quod lex poenalis aut exorbitans, vel correctoria Juris antiqui propter similitudinem, seu identitatem rationis, extendi non debet, prout docui *lib. 1. tract. 4. c. 18. n. 9. in fine.* & sumitur ex *L. si verò 64. §. de viro ff. soluto matrimonio*. Accedit in casu nostro, diversitatis rationem esse, cum enim Ecclesiarum necessitas, seu utilitas, residentiam in curatis, aliisque duplicibus beneficiis magis requirat, quam in simplicibus, ac proinde magis Ecclesiis noxium sit, si quis plura beneficia curata, aut plures dignitates obtineat, ideo hæc pluralitas sub graviore poena canonica prohibita est.

CAPITULUM UNICUM eodem Titulo in sexto.

Consuetudinem.

PARAPHRASIS.

Bonifacius VIII, reprobatur consuetudinem, quæ in quibusdam Ecclesiis introducta erat, ut Canonici, alique beneficiarij, distributiones quotidianas (quæ alias beneficia manualia, item victualia nuncupantur) integrè perciperent, dummodo præsentem essent in civitate, aut loco, in quo Ecclesia sita est, tamen si divinis officijs non interessent; atque statuit, ut dictæ distributiones quotidianæ Canoni-

cis, aliisque beneficiarijs, qui officijs divinis interessent, tribuantur, juxta cujusque Ecclesie rationabilem ordinationem factam, aut faciendam; qui verò de distributionibus quidpiam aliter acceperit, (ijs exceptis, quos infirmitas, seu justa, & rationabilis corporalis necessitas, aut quos evidens Ecclesie utilitas excusat) rerum ita acceptarum dominium non acquirat, nec eas faciat suas, & ideo ad omnium restitutionem, quas contra hanc constitutionem acceperit, obligatus maneat, & idem omnino de distributionibus, quæ in anniversarijs defunctorum dari solent, sentiendum esse decernit.

SUMMARIUM.

1. Aliud est residere in loco beneficij, & aliud divinis officijs interesse.
 2. Et hinc, etsi alicui, qui divinis non adest, gratia facta sit, percipiendi nihilominus fructus sui beneficij, distributiones tamen quotidianas non lucratur.
 3. Nisi infirmitate, aut alia corporali necessitate fuerit impeditus.
 4. Aut absit à divinis ob evidentem Ecclesie illius utilitatem: si tamen habeat Ecclesie consuetudo, ut absentibus etiam distributiones dentur.
 5. Aut beneficij fructus in solis distributionibus consistant.
 6. Aut Papa privilegio absentibus etiam gratia distributionum facta fuerit.
 7. Possunt tamen Capitulares, propter Ecclesie utilitatem, etiam circa hæc distributiones statuta condere.
 8. Quamvis Juri conformis sit, & mentis Tridenti, ut distributionum harum usus tantum habeatur inter presentes, pro qualibet determinata hora.
 9. Quod idem censendum est de distributionibus in anniversarijs.
- NOTandum primò, Aliud est residere in loco beneficij, & aliud divinis officijs interesse, prout explicavi *lib. 4. tract. 2. c. 6.*

c. 6. in principio; quam ob rem, si Clericis absentibus, seu Jure communi, seu privilegio speciali concessum sit, ut pro præsentibus, seu residentibus in loco habeantur, non ideo tamen distributiones quotidianas, quæ ijs tantum dari solent, qui divinis officijs intersunt, lucrari debent, sicuti habetur etiam in c. de cætero 7. hoc. tit. c. licet 32. de præbendis, & docet Gl. hic. nor. 2. & V. adferunt.

2. Simili ratione, si cui Clerico, seu Jure communi, seu speciali indulgentia concessum sit, ut fructus beneficij, live præbendæ in absentia consequatur, eâ concessione non comprehenduntur distributiones quotidianæ, sicuti ex communi hic docet Ancharan. not. 3. sed ponendæ sunt aliqua exceptiones, quarum duæ sunt in textu.

3. Prima. Si Canonicus aliùve beneficiarius infirmitate, aliave corporali necessitate (ut, quia in carcere conclusus est) impeditus sit, quò minus ad Ecclesiam, seu divina officia veniat, qua de re dixi in cit. tract. 2. c. 7. q. 3. observatione 2. Et videtur potest Navar. consil. 11. hoc rit. editione 2. Dom. hie. qui verò. Anchar. col. 2.

4. Altera, si ob evidentem Ecclesiæ utilitatem Clericus à divinis officijs absens sit; idq; indistinctè procedit, si in loco beneficij commoretur; sin verò aliò discesserit, servari debet cujusque Ecclesiæ consuetudo. Exempli causâ, si Canonicus Romam mittatur, ut negotia Ecclesiæ agat, item Archidiaconus, dum Diæcesin visitat, distributiones percipere possunt, si Ecclesiæ statutum, aut consuetudo permittat, sicuti in cit. tract. 4. c. 7. n. 3. docui, & tradit hic Joannes Monachus, & Francus n. 1. qui addunt, valere etiam consuetudinem, ut beneficiarius, si ex via redierit, per duos, aut tres dies, distributiones lucrari debeat, etsi ad divina officia non accedat: propterea quòd redempti tempus aliquod ad respirandum, & negotia colligenda dandum sit, qua de re Azor 10. 2. lib. 7. c. 7. q. 2. At verò spectato Jure communi absentibus à loco beneficij distributiones quotidiana

non debeantur, c. cum non deceat 30. de electione in 6. Idemque arbitrò dicendum de ijs, qui à loco beneficij discedunt, infirmitatis causa, vel propter inimicitiam, aut infidias, eos nim. nō lucrari distributiones, quippe quæ secundum propriam institutionem, non nisi ijs, qui officijs intersunt, dari debent, quamvis ex consuetudine, aut statuto cujusque Ecclesiæ percipere possint, si causa, seu necessitas absentia justa & rationabilis sit, sicuti tradit Ancharan. col. 2. Azor. q. 11.

Tertia Exceptio addi debet, si beneficij fructus in solis distributionibus consistant, quia diebus singulis certi proventus in pecunia, victu, & vestitu, beneficij loco distribuuntur, cujusmodi beneficia in c. olim 16. de verborum significatione, manualia vocantur; hi enim fructus debentur absentibus, quibus Jure communi, aut speciali, beneficiorum proventus debeatur, sicuti tradit Gl. hic. V. receperit. Quod primò probabiliter extendi potest, quotiescunque ex communibus Capituli proventibus (quam mensam capitularem vocant, unde beneficiorum fructus singulis annuatim distribuuntur) aliqua pars detrahatur, aut olim detracta fuit ad distributiones quotidianas, ut ea ratione Canonici adigantur, ad præsentiam divinis officijs exhibendam, potuisse, & adhuc posse constitui, ut qui ex justa causa absentes sunt, & beneficiorum fructus lucrari possunt, v. g. Canonici, si in anno per tres menses absint juxta Concil. Trident. sess. 24. c. 12. de reformatione etiam distributiones percipiant, sicuti Joan. Monachus hic docet: cum enim distributiones hæ in locum præbendæ succedant, ac veluti substituuntur, Jus Canonicum facile permittit, ut eadem de ijs dispositio fiat, quamvis communis sententia in contrarium sit, prout dixi in cit. n. 3. Alia verò ratio est de ijs distributionibus, sicuti & de anniversariorum portionibus, quæ secundum primam institutionem, adeoque propriam naturam, ijs tantum, qui Divinis officijs præsentibus sunt, dari de-

libent, & idèd per particularem consuetudinem, aut statutum immutari non possunt, ut contra naturam fundationis, & cum diminutione divini cultus, etiam absentibus proveniant; talis enim consuetudo hic reprobatur, & in Trident. *ctr. c. 12.*

6 Quarta Exceptio, quòd Papa ex causa justa privilegium dare possit, ut absentes legitime unà cum fructibus etiam distributiones percipiant: nisi tamen id in concessione exprimat, non debet censeri comprehensum, tum quia nomine fructuum beneficij non veniunt distributiones quotidianæ, si ea sint distincta à fructibus præbendæ; tum quia talis concessio in absentia lucrandi distributiones, insolita est, seu non facile à Sede Apostolica concedi solita, sicuti hic notat *Andreas V. adfuerint, Ancharan. n. 3.*

7 Notandum secundò, Capitulares circa fructus præbendarum, & distributiones lucrandas statutum rationabile, & sacris Canonibus non repugnans, propter Ecclesiæ utilitatem, ex majoris partis consensu, condere possunt. Ita sumitur ex hoc cap. & notat *Gl. V. ordinationem. Ancharan. not. 5.* Videri etiam potest *Gl. in c. 2. V. statutum, de verborum significatione in 6* ubi ait, licet Capitulum sine Episcopo statuta condere nequeat, quæ tangunt generalem statum Ecclesiæ, aut Episcopum, vel jura eius, si tamen statuunt super id, quæ non tangunt

Episcopum, vel jura ejus, sed sua propria negotia, videlicet circa distributionum obventiones, modum, aut tempus convocandi, vel comparandi in capitulo, valere capituli statutum sine Episcopo, prout etiam docui *lib. 1. tit. 4. c. 7. n. 10.*

Hoc adde. Honestius, & Juri communi magis congruum esse, ut pro omnibus horis unà cum officio Missæ, distributionum partitio fiat, & ita omnino faciendum, si distributiones de novo constituantur, secundum mentem Trident. *sess. 21. c. 3. de reformatione.* & videre licet apud *Garziam p. 3. c. 2. n. 487.* Interim valet consuetudo quarundam Ecclesiarum, quæ distributiones ordinant per certas horas, & Missæ officium, sicuti ex communi tradit *Navar. consil. 9. hoc tit.*

Notandum tertio. Distributiones, quæ dantur in anniversarijs defunctorum, æquiparantur distributionibus quotidianis, ut præsentibus tantum obveniant, quare *Domin. & Francus in fine hujus cap.* ajunt, præterite constitutione damnari consuetudinem, aut statutum, si quod sit in aliqua Ecclesia, ut Canonici, aliique Clerici, qui funeri non interfunt, æquè, ac alij præsentibus, cereos accipiant: si tamen infirmitate, vel ob Ecclesiæ negotia impediti sint, tunc nihil obstat eos cereos vel similes obventiones accipere, uti ex suprâ dictis patet.

TITULUS V. DE PRÆBENDIS ET DIGNITATIBUS.

Um Clerici in titulis Ecclesiasticis, quibus incorporati sunt, residere, & officium præstare teneantur, æquum & necessarium est, ut ipsis Præbendæ obveniant, & quibusdam eorum Dignitates, videlicet ijs, qui alijs præsunt, aut majora in Ecclesijs

officia administrant, juxta Juris regulam 55. in 6. qui sentit onus, sentire debet commodum, & contra,

CAPITVLVM I.

Ut nullus.

PARAPHRASIS.

Nemo, sive ex Clero, sive ex populo bona Eccle-